Naudotojo vadovas

Vilnius, 2013

Turinys

1.	Įvadas	3
2.	SMP veikimas. Techniniai reikalavimai naudotojo sistemai	3
3.	SMP struktūra ir navigacija	4
4.	Mokomojo objekto struktūra	8
4	.1. Teorija	8
4	.2. Interaktyvios užduotys	12
	4.2.1. Kūrybinė užduotis	13
	4.2.2. Kompleksinės užduotys	.14
	4.2.3. Interaktyvių užduočių testas	14
	4.2.4. Užduočių lapas	15
4	.3. Įsivertink	16
5.	Paieška SMP	. 17
6.	SMP ir jos dalių atsisiuntimas į kitas aplinkas	. 17
7.	Papildomos SMP funkcijos	18
8.	SMP ryšiai su pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis	20
9.	Integraciniai dalykų ryšiai	. 38

1. Įvadas

Skaitmeninės mokymo priemonės (toliau – SMP) naudotojo vadovas skirtas supažindinti su SMP struktūra, pagrindinėmis funkcijomis ir galimybėmis, čia pateikiami aprašymai ir rekomendacijos, kaip naudotis mokomąja medžiaga, kaip atlikti įvairius testus ir kūrybines užduotis. Taip pat paaiškinama paieška pačioje SMP.

Naudotojo vadovą sudaro kelios dalys. Pirmiausia aprašytas SMP veikimas, techniniai reikalavimai. Toliau pateikta SMP struktūra, navigacija po ją. Atskirai aprašyta paieška po SMP ir kaip parsisiųsti atskiras SMP dalis. Paskutinės SMP naudotojo dalys skirtos SMP ryšiams su pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis atskleisti ir integraciniams dalykų ryšiams.

2. SMP veikimas. Techniniai reikalavimai naudotojo sistemai

SMP veikia interneto naršyklės pagrindu ("MS Explorer", "Mozilla FireFox", "Opera", "Google Chrome", "Safari" ir kt.) kompiuteriuose bei įvairiuose mobiliuosiuose įrenginiuose (planšetiniuose kompiuteriuose, išmaniuosiuose telefonuose ir pan.), kurių operacinės sistemos yra "Windows", "Mac OS", "Mac OS X", "iOS" ir "Android". Yra galimybė parsisiųsti atskirus SMP mokomuosius objektus (toliau – MO) ir užduotis į kompiuterį ar mobiliuosius įrenginius ir naudotis jais atsijungus nuo tinklo. Geografinei informacinei sistemai (toliau – GIS) funkcija dirbti atsijungus nuo tinklo nėra realizuota.

SMP yra pritaikyta 1280×1024 ekrano skiriamajai gebai, tačiau gali prisitaikyti ir prie kitų ekranų rezoliucijų.

3. SMP struktūra ir navigacija

n i	9-10 kl. I dalis	9-10 kl. Il dalis	11-12 kl. I dalis	11-12 kl. II dalis	leškoti Q
	9-10 klasė 1 I dalis	9-10 klasė II dalis	11-12 klasė I dalis	11-12 klasė II dalis	Paieška
	↓ 1 Tema				
	2 Tema 🛛 🔹 🙎				
	3 Tema				
	4 Tema	3 Leorija	4 Interakty	vios uzduotys	5 Įsivertink
	5 Tema		Interaktyvi	ų užduočių testas	
	6 Tema				
	7 Tema	Sąvokos	→ Kūryb	oinė užduotis	
	8 Tema		Komple	sinės užduotys	
	9 Tema				
	10 Tema		Uždi	uočių lapas	

Darbas su SMP pradedamas interneto naršyklėje.

Atverto lango viršuje pateikiamas pagrindinis SMP valdymo meniu, kurį sudaro šie mygtukai:

Piktograma, skirta grįžti į pagrindinį SMP langą.

Spustelėjus kiekvieną dalį, išskleidžiama SMP struktūra.

9-10 klasė 1 I dalis	9-10 klasė II dalis	11-12 klasė I dalis	11-12 klasė II dalis	Paieška
1 Tema 2 Tema 2			•	
3 Tema 4 Tema	3 Teorija	4 Interakty	vios užduotys	5 Įsivertink
5 Tema 6 Tema	→ Potemės	Interaktyvi	ių užduočių testas	
7 Tema	Sąvokos	→ Kūryt	binė užduotis	
8 Tema			ksinės užduotys	
9 Tema 10 Tema		∪žd	luočių lapas	

i

Spustelėjus šį ženkliuką, atidaromas puslapis, kuriame yra naudotojo vadovas.

Spustelėjus mygtuką pasirodo temų sąrašas.

leškoti... Q Paieška sistemoje. Įrašius žodį arba junginį ir paspaudus

Taleska sistemoje. įrasius zodį arba junginį ir pasj

klaviatūros įvedimo klavišą, pateikiami paieškos rezultatai.

F	Paieškos rezultatai
	Pramonės perversmas Pramonės perversmas yra Europos ir šiaurės Amerikos ūkinės raidos laiko tarpis nuo XVIII a. 7-ojo dešimtmečio iki XIX a. 8-ojo, kai buvo pereita nuo rankų darbo prie mašinų darbo ir nuo manufaktūrų prie fabrikų.
	Tautinis atgimimas Lietuvoje 19 a 20 a. Lietuvių tautinis sąjūdis - tai XIX a. pr XX a. pr. vykęs lietuvių kultūrinis ir politinis pasipriešinimas lenkėjimui ir rusinimui, siekęs nepriklausomos modernios tautinės Lietuvos valstybės atkūrimo

Paieškos rezultatuose vaizduojamas mokomojo objekto aprašymas ir nuoroda į vietą, kurioje yra ieškoma informacija.

i 9-10 klasė I dalis	9-10 klasė II dalis	11-12 klasė I dalis	11-12 klasė II dalis	Paieška
1 Tema 2 Tema 2				
3 Tema 4 Tema	3 Teorija	4 Interaktyv	ios užduotys	5 Įsivertink
5 Tema 6 Tema 7 Tema	Potemės Sąvokos	→ Interaktyvių → Kūrybi	užduočių testas nė užduotis	
8 Tema 9 Tema		Kompleks	inės užduotys	

- Atvėrus SMP, pirmiausia pasirenkama norima dalis. Yra galimybė rinktis: 9 10 klasės I dalis, 9 – 10 klasės II dalis ir 11 – 12 klasės I dalis, 11 – 12 klasės II dalis.
- Pasirinkus reikiamą dalį, atsiranda sąrašas su jai sukurtais MO (jų yra po 10 kiekvienai daliai). Kiekviename MO yra trys galimos parinktys: "Teorija", "Interaktyvios užduotys" ir "Įsivertink".
- Kiekvieną MO sudaro atskiros potemės. Tai leidžia kurti mokymo procesą pagal mokytojo pageidavimą, atsižvelgiant į mokinių lygį, motyvaciją ir kt.
- 4. Potemių lange, spaudžiant ant norimos potemės, patenkama į mokomąją medžiagą, kurią gali sudaryti tekstas, iliustracija ir vaizdo siužetas.

Pirmasis pasaulinis kara	s ir Lietuva	
Temos aprašymas		
Pirmasis pasaulinis karas ir Lietuva	Pirmojo pasaulinio karo eiga	Lietuva Pirmojo pasaulinio karo metu

5. Kiekvieno MO potemės lange yra mygtukas ("atgal" arba rodyklytės į kairę ir dešinę), kuriuo galima grįžti į ankstesnį langą arba pereiti į tolesnį. Mokomuosiuose tekstuose yra paryškintų žodžių – tai svarbios sąvokos. Kiekviena iš jų yra aktyvuota, todėl ją spustelėjus atsidaro žodynėlio langas su išsamesniu sąvokos apibūdinimu.

	Lietuva Pirmojo pasaulinio karo metu Pirmasis pasaulinis karas ir Lietuva	2 Mygtukas perėjimui į kitas teorijos potemes 03/03
1	Pateiktas sąvokos paaiškinimas	٩ 📮
	Lietuva, kaip Rusijos imperijos dalis, buvo įtraukta į Pirmojo pasaulinio karo ve	erpetą. Lietuvos jaunuoliai buvo mobilizuojami į Rusijos armiją, o
	vokiečių okupacijos metu – imami į vokiečių kariuomenę. Atsitikdavoš ir taip, l	kad mūšio lauke reikėjo stoti broliui prieš brolį. Karas skaudžiai
	palietė Lietuvos ūkį, per karą netekome didžiosios gyventojų dalies. 19	918 m. Vokietijos pralaimėjimas suteikė galimybę išsikovoti
	nepriklausomybę.	

Kiekviename SMP puslapyje yra pagalbinė juosta, kurioje esančiais mygtukais galima didinti arba mažinti puslapio vaizdą, išklausyti įgarsintą tekstą.

Norint išklausyti tekstą, reikia spustelėti garsiakalbio mygtuką.

Spustelėjus padidinamojo stiklo mygtuką, galima didinti arba mažinti puslapio

vaizdą.

Kai kuriuose mokomuosiuose objektuose esama ne tik tekstinės ir garsinės, bet ir filmuotos medžiagos.

😢 Spustelėjus šį mygtuką, rodoma filmuota medžiaga.

Dalyje "Įsivertink" sutartiniais ženklais vaizduojama įsivertinimo užduočių sprendimo eiga.

•••04

Mygtukai rodo, į kuriuos klausimus jau atsakyta. Mygtukai yra trejopi: žali, geltoni, pilki.

- Žali mygtukai rodo, kad į klausimą atsakyta.
- Geltoni mygtukai rodo, kad į klausimą atsakyta iš dalies.
- Pilki mygtukai rodo, kad į klausimą neatsakyta.

Spustelėjus kurią nors rodyklę, galima grįžti prie ankstesnio arba pereiti prie tolesnio klausimo.

Baigti

Mygtukas "Baigti" suskaičiuoja įsivertinimo balą ir parodo klausimus, į kuriuos atsakyta neteisingai.

SMP galima pasirinkti, kokias užduotis spręsti:

- 1. Interaktyvių užduočių testas.
- 2. Kompleksinės užduotys.
- 3. Kūrybinė užduotis.
- 4. Įsivertink.
- 5. Užduočių lapas (reikia atsisiųsti).

4. Mokomojo objekto struktūra

Atverto SMP lango viršuje atsidaro pagrindinis SMP valdymo meniu: "namukas", "i" ir keturios temų grupės (9 – 10 klasės I dalis, 9 – 10 klasės II dalis ir 11 – 12 klasės I dalis, 11 – 12 klasės II dalis). Visų pirma reikia pasirinkti norimą dalį. Pasirinkus reikiamą dalį, atsiranda MO sąrašas.

Kiekvieną MO sudaro atskiros potemės. Potemių lange, pasirinkus norimą potemę, patenkama į mokomąją medžiagą, kurią sudaro:

- 1. Teorija.
- 2. Interaktyvios užduotys.
- 3. Įsivertink.

4.1. Teorija

Spustelėjus mygtuką "Teorija", galima rinktis iš trijų variantų:

- eiti į mokomąjį objektą;
- skaityti sąvokas;
- atsisiųsti teorinę dalį (norint dirbti neprisijungus prie interneto).

Теогіја	Interaktyvios užduotys	Įsivertink
Lietuva XVII a. II pusės Europoje 🚽 🕕 Mokomas	is objektas	
Sąvokos - 2 Sąvokos		
Siųstis		

Pasirinkus mokomąjį objektą, atsidaro langas, kuriame būna pateiktas temos aprašymas ir turinys (potemės).

© 2013 Visos teisės saugomos.

Pasirinkus norimą potemę, atveriamas mokomojo objekto turinys, kurį sudaro kelios potemės. Jose dalykinė informacija pateikiama aiškinamaisiais tekstais ir juos papildančiomis iliustracijomis (interaktyvūs arba kitokie žemėlapiai, nuotraukos, animuoti piešiniai), vaizdo siužetais. Aiškinamuosiuose tekstuose, iliustracijose paryškinamos bendrojo ugdymo programos reikalavimus atitinkančios svarbios sąvokos.

Nacionalizmas

3 priežastis: Nacionalizmas, skatinęs karo idėjas, ir propaganda Pirmasis pasaulinis karas ir Lietuva

V Nacionalizmą skatinantys visų valstybių politikai tikėjosi nuteikti, paruošti visuomenę karui, vieninteliam, jų manymu, būdui, kuris galėtų išspręsti visas valstybines problemas. Atsirado ideologijos, kurios buvo naudingos siekiant įsigalėti numatytose teritorijose. Pavyzdžiui, Rusija laikėsi panslavizmo, Vokietija - pangermanizmo politikos. Kiekviena valstybė turėjo savo tikslų.

1 Tekstas

	Valstybių siekiai
Vokietija	Atimti kolonijas iš Prancūzijos ir Didžiosios Britanijos Afrikoje, susilpninti Rusijos įtaką ir viešpatauti pasaulyje.
D. Britanija	Užgrobti Vokietijos kolonijas ir Osmanų imperijos valdas Palestinoje, Mesopotamijoje ir ją sutriuškinti.
Prancūzija	Susigražinti Elzasą ir Lotaringiją, įsigalėti Saros ir Reino srityse, užgrobti Vokietijos kolonijas Afrikoje.
Rusija	Įsigalėti Balkanuose, gauti išėjimą prie Viduržemio jūros ir susilpninti Vokietiją.
Italija	Rumunijos ir Graikijos teritorijų, įsigalėti Balkanuose.
Japonija	Vokietijos kolonijų Okeanijoje ir dominavimo kai kuriose Kinijos srityse.
JAV	Įsigalėti JAV žemyne ir Azijoje.
Austrija-Vengrija	Įsitvirtinti Balkanuose ir susiloninti Rusijos itaka 2 Vaizdiškai atvaizduota mokomoji medžiaga

📢)) Propoganda

Negirdėto masto karinė propaganda plakatais, straipsniais laikraščiuose, viešais pasisakymais darė milžinišką poveikį ikikarinės Europos valstybių visuomenei, kuri palaikė karo idėjas.

40

01/03

Prie daugelio interaktyvių žemėlapių pateikiama interaktyvi legenda, kurioje pateiktus sutartinius ženklus galima aktyvuoti, šie pasižymi kartoschemoje. Spustelėjus kartoschemoje paryškintus ženklus (pvz., mūšių vietas), pateikiami svarbūs duomenys (pavadinimai ar kita informacija), kai kurie reiškiniai ar procesai iliustruojami fotografijomis ar vaizdo siužetais, kuriuos galima įjungti, spustelėjus kartoschemose atsirandančias fotografijų ar vaizdo siužetų piktogramas.

Kiekvieno MO potemės lange yra navigacijos mygtukai, kuriais galima grįžti į ankstesnį langą arba pereiti į tolesnį.

Rodyklės, kuriomis galima judėti per teorinės medžiagos puslapius.

Mokomuosiuose tekstuose yra paryškintų žodžių – tai sąvokos. Kiekviena iš jų yra aktyvuota, todėl spaudžiant atveriamas žodynėlio langas su išsamesniu sąvokos apibūdinimu.

Į sąvokų žodyną galima patekti iš pagrindinio puslapio arba paspaudus dalykinėje medžiagoje ar žemėlapiuose aktyvuotus žodžius. Įrankių juostoje yra paieškos langelis, todėl galima lengvai susirasti reikiamą sąvoką.

4.2. Interaktyvios užduotys

Spustelėjus "Interaktyvios užduotys", galimi du pasirinkimo variantai:

- 1. Interaktyvios užduotys.
- 2. Siųstis.

Teorija	Siųstis interaktyvias užduotis 1 Interaktyvios užduotys	[sivertink
	Siųstis	

Pasirinkus "Interaktyvios užduotys", atveriamas langas, kuriame pateikiama:

- 1. Kūrybinė užduotis.
- 2. Kompleksinės užduotys.
- 3. Interaktyvių užduočių testas.
- 4. Užduočių lapas.

4.2.1. Kūrybinė užduotis

© 2013 Visos teisės saugomos

Kūrybinė užduotis sukurta remiantis mokomajame objekte pateikta teorine medžiaga ir sudaro galimybę mokiniui pritaikyti turimas žinias, išplėsti supratimą, ugdyti įvairius gebėjimus ir kompetencijas. Kūrybinės užduotys kartais susideda iš kelių skirtingų gebėjimų reikalaujančių dalių. Jeigu yra tokia galimybė, pateikiami mygtukai "Tęsti" "Toliau" "Baigti" "Siųsti mokytojui".

				0 +
Naudodamiesi papildomais aprašymus:	informacijos šaltiniais (žodynais, k	nygomis, internetu) sukurkite	dviejų žymių tarpukario poli	tikų gyvenimo
	Anatanas Smetona	Karlis U	Imanis	
		-		
Gyvenimo metai				
Vieta, kurioje gimė: miestas/šalis (įkelti iliustraciją)				
Palaidojimo vieta: miestas/šalis (įkelti iliustraciją)				
Išsilavinimas				
Pareigos, kurias ėjo				
Pasiekimai politikoje (įkelti iliustracijų ar vaizdo medžiagą)				
Pasiekimai kitos srityse				
Atminimo iamžinimas				

4.2.2. Kompleksinės užduotys

Kompleksinės užduotys sudarytos iš kelių klausimų, skirstomų į tris kategorijas, pagal mokinių pasiekimų lygius. Konkretų mokinių pasiekimų lygį rodo žvaigždutės, esančios prie klausimų numeravimo.

4.2.3. Interaktyvių užduočių testas

Kiekviename MO pateikiama 16 interaktyvių testų, skirtų visoms temos potemėms. Užduotys iliustruojamos paveikslais, kartoschemomis, fotografijomis. Pasirinkus teisingą atsakymą ir spustelėjus mygtuką "Tikrinti", sistema nurodo, kurie atsakymai buvo teisingi, o kurie neteisingi.

4.2.4. Užduočių lapas

Visi MO turi užduočių lapus, skirtus žinioms patikrinti ar pagilinti. Šiuose lapuose pateikiamos užduotys iliustruotos paveikslais, kartoschemomis. Užduotyse formuluojami konkretūs klausimai, į kuriuos būtina atsakyti norint įtvirtinti žinias. Atsisiųsti užduočių lapai pildomi programa "Microsoft Word", išsaugomi, juos galima elektroniniu paštu nusiųsti mokytojui. Šiuos užduočių lapus galima išspausdinti ir išdalyti kaip dalomąją medžiagą pamokos metu. Užduotys pateikiamos atsižvelgiant į bendrosiose programose nurodytus mokinių mokymo pasiekimų lygmenis, ugdo analizavimo, vertinimo ir problemų sprendimo gebėjimus.

4.3. Įsivertink

Pasirinkus skiltį "Įsivertink", pateikiamos 10 atsitiktinių užduočių iš interaktyvių užduočių testo. Atlikus visas 10 pateiktų užduočių, galima įsivertinti žinias dešimtbale vertinimo sistema ir pasitikrinti, į kuriuos klausimus buvo atsakyta neteisingai.

5. Paieška SMP

Paieška SMP skirta greičiau surasti norimą informaciją.

Įrankių juostoje yra paieškos langelis, todėl galima lengvai susirasti reikiamą sąvoką. Galima ieškoti sąvokų, žodžių junginių, MO pavadinimų, žodžių, esančių temų aprašymuose.

Į paieškos lauką įrašius žodį, sistema suranda būtent tą mokomajį objektą, kuriame jis yra. Paryškinta rodoma mokomojo objekto dalis, kurioje tas žodis buvo rastas, ir pateikiamas būtent to mokomojo objekto aprašymas.

Puslapyje pateikiama po penkis rastus įrašus. Visi rasti rezultatai yra puslapiuojami, puslapių skaičius rodomas apačioje.

6. SMP ir jos dalių atsisiuntimas į kitas aplinkas

Skaitmeninėje mokymo priemonėje sudaryta galimybė atsisiųsti teorinę medžiagą, interaktyvias užduotis ir testą "Įsivertink". Tai galima padaryti paspaudus mygtuką "Siųstis", kuris pateikiamas prie kiekvieno mokomosios medžiagos punkto ("Teorija", "Interaktyvios užduotys", "Įsivertink").

Paspaudus mygtuką "Siųstis", į kompiuterį atsiunčiamas supakuotas failas. Jį išpakavus, atsiranda aplankas, kuriame yra atsiųsta mokomojo objekto dalis. Norint įjungti ir pradėti

skaityti teorinę medžiagą ar spręsti užduotis, reikia su bet kuria naršykle atverti *index.xtml* failą.

7. Papildomos SMP funkcijos

Skaitmeninėje mokymo priemonėje pateikiama papildomų funkcijų:

- Teisingo atsakymo tikrinimas.
- Piešimas, žymėjimas ant žemėlapių.
- Atsakymo variantų pozicijos keitimas.
- Atsakymo variantų perkėlimas į iliustracijas, žemėlapius, kartoschemas.

Teisingo atsakymo tikrinimas

Sprendžiant interaktyvių užduočių testą, galima pasitikrinti, ar pateiktas atsakymas yra teisingas. Taip pat yra galimybė nesprendžiant užduoties sužinoti, kuris atsakymas teisingas. Tai galima padaryti šiais veiksmais:

- 1. Spustelėti mygtuką "Tikrinti", esantį po atsakymo variantais.
- 2. Spustelėti mygtuką "Parodyti teisingus atsakymus".

Teisingas atsakymas bus rodomas žalios spalvos rėmelyje.

Paišymas, žymėjimas ant žemėlapių

Spustelėjus pieštuko mygtuką, galima piešti ir žymėti ant žemėlapių.

Atsakymo variantų pozicijos keitimo

Norint atsakyti į klausimą, reikia sudėlioti atsakymus teisinga tvarka. Tai galima padaryti paspaudus ant kurio nors paveiksliuko ir jį tempiant į tą vietą, kurioje jis turi būti.

Atsakymo variantų perkėlimas į iliustracijas, žemėlapius, kartoschemas

Skaitmeninėje mokymo priemonėje yra klausimų, į kuriuos norint atsakyti reikia tam tikrus komponentus perkelti iš vienos vietos į kitą. Visi komponentai yra judinami vienodai, nepriklausomai nuo to, kurioje užduotyje jie yra. Norint perkelti atsakymą į reikiamą vietą, reikia paspausti ant atsakymo ir jį nutempus į norimą vietą paleisti. Taip atsakymas automatiškai lieka toje vietoje, kur jį nukėlė naudotojas.

8. SMP ryšiai su pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis

Skaitmeninė mokymo priemonė kuriama laikantis pagrindinio ugdymo bendrosios programos ir vidurinio ugdymo bendrosios programos reikalavimų.

Šioje skaitmeninėje mokymo priemonėje didelis dėmesys skiriamas Lietuvos istorijos pavyzdžiams (šaltiniams, aprašymams, iliustracijoms). Jie didina istorijos, kaip mokomojo dalyko, patrauklumą ir suteikia didesnę pedagoginę vertę.

Istorijos skaitmeninėje mokymo priemonėje visi 40 mokomųjų objektų atitinka šias didesnes istorijos turinio kategorijas:

- Pasaulis ir Lietuva XVII a. antroje pusėje XX a. pradžioje
- Pasauliniai karai ir tarpukaris
- Pasaulis ir Lietuva XX a. antroje pusėje XXI a. pradžioje
- Europa ir LDK visuomenės formavimasis (iki XV a. pab.)
- Europos ir LDK visuomenės kaita XVI–XVII a. vid.
- Apšvietos Europoje laikai ir LDK visuomenės gyvenimo pokyčiai
- Lietuvos visuomenė Europos ir pasaulio pokyčių XIX–XX a. pr. sąlygomis
- Visuomenė demokratijų ir diktatūrų varžybų ir Antrojo pasaulinio karo epochoje (1919–1945)
- Visuomenė Šaltojo karo ir komunizmo žlugimo Europoje laikais
- Šiuolaikinės visuomenės gyvenimas ir Lietuvos visuomenės kaita nepriklausomoje valstybėje

Siekiant bendrosiose programose įvardytų tikslų ir uždavinių, skaitmeninėje mokymo priemonėje integruota ir tai, kaip mokiniai kaups istorijos žinias, plėtos su istorija susijusius gebėjimus ir ugdysis nuostatas. Mokiniams ši skaitmeninė mokymo priemonė padės:

- aiškintis istorinių įvykių, reiškinių ir procesų priežastis ir padarinius;
- pagal galimybes kelti ir tirti istorines problemas;
- plėtoti gebėjimus, formuluoti argumentus, įrodymus, išvadas;
- įvairiomis formomis pateikti savo istorijos supratimą.

Šioje skaitmeninėje mokymo priemonėje didžiulis dėmesys skiriamas ne tik dalykiniam turiniui, bet ir bendrosioms bei dalykinėms kompetencijoms ugdyti. Pirmiausia, didesnis dėmesys skiriamas tokioms bendrosioms kompetencijoms kaip:

- mokėjimo mokytis (užduotys atliekamos savarankiškai, yra galimybė mokytis iš savo klaidų, galimybė reguliuoti mokymosi procesą ir kt.);
- komunikavimo (yra galimybė keistis patirtimi su kitais, aptarti užduotis ir pan.);
- pažinimo (skaitmeninė mokymo priemonė sudaro sąlygas kritiškai mąstyti, spręsti susidariusias problemas, savarankiškai pasirinkti tyrimo kelią ir kt.) ir pan.

MO pavadinimas	Gebėjimai	Žinios ir supratimas			
	9–10 kl. I dalis				
Lietuva XVII a. 2 pusės	1.4. Analizuoti Abiejų Tautų	1.4.1. Nurodyti svarbiausius			
Europoje	Respublikos valdymo ypatumus,	Abiejų Tautų Respublikos			
	santykius su kaimyninėmis	valdymo ypatumus;			
	valstybėmis;	2.1.1. Nurodyti pagrindinius			
	1.2. Įvertinti istorinių asmenybių	per istorijos pamokas			
	vaidmenį XVII a. antrosios pusės –	nagrinėtus pasaulio ir Lietuvos			
	XXI a. pradžios pasaulio ir Lietuvos	istorijos laikotarpius;			
	istorijoje;	2.2.1. Nurodyti pagrindines			
	1.3. Kaip pavyzdį pateikiant Anglijos	nagrinėjamų			
	ir Prancūzijos valstybes, palyginti	istorijos laikotarpių problemas;			
	parlamentarizmo ir absoliutizmo raidą;	2.8.1. Nurodyti svarbiausius			
	2.2. Išskirti pagrindines nagrinėjamų	geopolitinius veiksnius,			
	istorijos laikotarpių problemas,	lėmusius istorinių įvykių ir			
	nustatyti jų ryšį su dabartimi;	reiškinių eigą;			
	4.2. Tinkamai vartoti svarbiausias	4.2.1. Apibūdinti svarbiausias			
	istorijos sąvokas.	nagrinėjamų istorijos			

		laikotarpių sąvokas.
Apšvieta ir jos sklaida	1.8. Nustatyti Švietimo epochos idėjų	1.8.1. Pateikti Švietimo
Lietuvoje	sklaidos ir poveikio Lietuvos	epochos idėjų sklaidos ir
	visuomenei ryšį;	poveikio Lietuvos visuomenei
	1.9. Susieti Abiejų Tautų Respublikoje	pavyzdžių;
	vykdytų reformų nesėkmes su	1.9.1. Pateikti pavyzdžių, kaip
	kaimyninių šalių įtaka;	buvo bandoma reformuoti
	2.5. Susieti nagrinėjamų istorijos	Abiejų Tautų Respubliką;
	laikotarpių įvykius į prasminę visumą,	2.5.1. Nurodyti svarbiausius
	suvokti jų chronologinį nuoseklumą ir	per istorijos pamokas
	sinchroniškumą;	nagrinėtus pasaulio ir Lietuvos
	3.2. Nagrinėti mokomąją medžiagą, ją	įvykius, reiškinius, procesus;
	apibendrinti, grupuoti, klasifikuoti,	3.2.1. Remiantis pateikta
	lyginti, įvertinti ir daryti isvadas;	mokomąja medziagą,
	5.5. Suvoku skirtingas istorijos	būduse
	sattinų atsiradimo salvaas:	4 2 1 Apibūdinti svarbiausias
	3.6 Gebėti lyginti istorijos šaltinius ir	nagrinėjamų įstorijos
	jais remiantis daryti išvadas.	laikotarnių savokas:
	4.2. Tinkamai vartoti svarbiausias	4 3 1 Remiantis istorijos
	istorijos savokas:	šaltiniais, apibūdinti praeities
	4.3. Tinkamai parinkti istorine	ivvkius, reiškinius ir procesus.
	informacija istorijos ivykiams,	<i>t</i> · <i>J</i> · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·
	reiškiniams ir procesams paaiškinti ir	
	savo nuomonę pagrįsti.	
Abiejų Tautų	1.10. Nustatyti Abiejų Tautų	1.10.1. Pateikti Abiejų Tautų
Respublikos silpnėjimas	Respublikos padalijimų priežastis;	Respublikos kaimyninių
ir žlugimas	2.4. Nustatyti svarbiausių pasaulio,	valstybių kišimosi į Abiejų
	Lietuvos istorinių įvykių ir reiškinių	Tautų Respubliką faktų;
	ryšį;	2.4.1. Nurodyti bendrus
	4.2. Tinkamai vartoti svarbiausias	pasaulio ir Lietuvos istorijos
	istorijos sąvokas.	įvykių bruožus, nagrinėtus per
		1storijos pamokas;
		4.2.1. Apibudinti svarbiausias
		laikotarriju gavakag
Napoleono enocha ir	1 11 Atskleisti Napoleono enochos	1 11 1 Pateikti faktu
Lietuva	poveiki Europos socialinei ir politinei	atskleidžiančiu Napoleono karu
Lietuvu	raidai	pobūdi ir ju sukeltus pokvčius
		Europoie.
Pramonės perversmas ir	1.13. Nustatyti pramonės perversmo	1.13.1. Nurodyti svarbiausias
jo padariniai	priežastis;	priežastis,
	1.14. Nustatyti būdingiausius	lėmusius pramonės perversmą;
	kapitalizmo raidos bruožus pasaulyje	2.4.1. Nurodyti bendrus
	ir Lietuvoje;	pasaulio ir Lietuvos istorijos
	2.4. Nustatyti svarbiausių pasaulio,	įvykių bruožus, nagrinėtus per
	Lietuvos istorinių įvykių ir reiškinių	istorijos pamokas;
	ryšį;	2.5.1. Nurodyti svarbiausius

	2.5 Susieti nagrinėjamu istorijos	per istorijos pamokas
	laikotarnių ivykius į prasmine visuma	nagrinėtus pasaulio ir Lietuvos
	suvokti ju chronologini nuosekluma ir	ivykius reiškinius procesus:
	sinchroniškuma:	4.2.1 Anibūdinti svarbiausias
	1.2 Tinkamai vartoti svarbiausias	nagrinėjamų įstorijos
	4.2. Thikamai valtori svarblausias	laikotarnių savokas
Listure Dusiiss	1 12 Isortinti Desilion inconii on	1 12 1 Anihādinti Dugijos
Lietuva Rusijos	1.12. įverunu Kusijos imperijos	imperies politika Listuvois
Imperijoje	Vykuytos politikos padarinius	1 12 2 Detailet a second Xing and
	Lieuvai;	1.12.2. Pateikti pavyzdzių apie
	1.14. Nustatyti budingiausius	skirtingų Lietuvos visuomenes
	kapitalizmo raidos bruozus pasaulyje	sluoksnių padetį Rusijos
	ir Lietuvoje;	imperijos valdymo metais;
	2.3. Įžvelgti tiesioginį pagrindinių	1.14.1. Apıbūdıntı kapıtalızmo
	pasaulio, Lietuvos istorijos įvykių,	formavımąsı pasaulyje ır
	reiškinių ir procesų ryšį;	Lietuvoje;
	2.7. Įvertinti istorijos įvykius,	2.3.1. Pateikti pavyzdžių,
	reiškinius ir procesus vadovaujantis	rodančių, kokie buvo ir yra
	pateiktais kriterijais;	svarbiausi pasaulio ir Lietuvos
	4.2. Tinkamai vartoti svarbiausias	istorinės raidos tarpusavio
	istorijos sąvokas.	ryšiai;
		4.2.1. Apibūdinti svarbiausias
		nagrinėjamų istorijos
		laikotarpių sąvokas.
Tautinis atgimimas	1.18. Atskleisti lietuvių tautinio	1.18.1. Pateikti pavyzdžių,
Lietuvoje XIX a. – XX a.	atgimimo siekius ir jų reikšmę	rodančių, kaip kito tautinė ir
pr.	modernios lietuvių tautos	valstybinė lietuvių savimonė
-	formavimuisi;	XIX a. – XX a. pradžioje;
	2.4. Nustatyti svarbiausių pasaulio,	2.4.1. Nurodyti bendrus
	Lietuvos istorinių įvykių ir reiškinių	pasaulio ir Lietuvos istorijos
	ryšį;	įvykių bruožus, nagrinėtus per
	2.5. Susieti nagrinėjamų istorijos	istorijos pamokas;
	laikotarpių įvykius į prasminę visumą,	2.5.1. Nurodyti svarbiausius
	suvokti ju chronologini nuosekluma ir	per istorijos pamokas
	sinchroniškuma;	nagrinėtus pasaulio ir Lietuvos
	4.2. Tinkamai vartoti svarbiausias	ivykius, reiškinius, procesus;
	istorijos savokas:	4.2.1. Apibūdinti svarbiausias
	4.3. Tinkamai parinkti istorine	nagrinėjamų istorijos
	informacija istorijos ivykiams.	laikotarpių savokas.
	reiškiniams ir procesams paaiškinti ir	4.3.1. Remiantis istorijos
	savo nuomone pagristi	šaltiniais apibūdinti praeities
	suvo nuomonų puBrįsu.	ivykius reiškinius ir procesus
Kultūra ir kasdienio	1.21. Atskleisti veiksnius keitusius	1 21 1 Pateikti žmogaus
gyvenimo pokyčiai XIX	žmogaus nasaulėžiūra ir kultūra XIX	pasaulėžiūros pokvčių XIX a –
a - XX a pr	a - XX a pradžioje.	XX a pradžioje pavyzdžiu:
u. 2323 u. pr.	u. 111 u. pruužioje,	1111 a. pradžioje pavyžažių,
	1 22 Paaiškinti masinės kultūros	1 22 1 Pateikti navvzdžiu
	1.22. Paaiškinti masinės kultūros atsiradimo priežastis	1.22.1. Pateikti pavyzdžių, atskleidžiančių kultūros
	1.22. Paaiškinti masinės kultūros atsiradimo priežastis.	1.22.1. Pateikti pavyzdžių, atskleidžiančių kultūros
	1.22. Paaiškinti masinės kultūros atsiradimo priežastis.	1.22.1. Pateikti pavyzdžių, atskleidžiančių kultūros permainas XIX a. pabaigoje –

Pirmasis pasaulinis karas	1.24. Nustatyti Pirmojo pasaulinio	1.24.1–1.25.1. Nurodyti
ir Lietuva	karo kilimo priežastis ir būdingiausius	Pirmojo pasaulinio karo
	jo bruožus;	priežastis, svarbiausius jo eigos
	1.25. Paaiškinti Pirmojo pasaulinio	momentus ir padarinius.
	karo padarinių ir pokyčių pokario	-
	Europoje ir Lietuvoje ryšį.	
	9–10 kl. II dalis	
Pasaulis po Pirmojo	1.25. Paaiškinti Pirmojo pasaulinio	1.24.1–1.25.1. Nurodyti
pasaulinio karo	karo padarinių ir pokyčių pokario	Pirmojo pasaulinio karo
	Europoje ir Lietuvoje ryšį;	priežastis, svarbiausius jo
	1.27. Paaiškinti, kodėl tarpukario	momentus ir padarinius;
	laikotarpiu daugelis Europos valstybių	1.27.1. Pateikti demokratijų
	nuo demokratijos pasuko totalitarizmo	žlugimo tarpukario laikotarpiu
	link;	pavyzdžių;
	1.28. Įvertinti Tautų Sąjungos veiklą	1.28.1. Pateikti Tautų Sąjungos
	siekiant išsaugoti taiką;	veiklos pavyzdžių;
	1.29. Palyginti zmogaus padetį	1.29.1. Pateikti taktų,
	demokratineje ir totalitarineje	atskieldziancių zmogaus padetį
	1 20. Nustatuti visuomoniniu noluvčiu	
	itaka tarpukario laikotarpio kultūrai:	1 30 1 Pateikti tarpukario
	1 31 Paaiškinti kasdienio žmoniu	laikotarnio
	gyvenimo pokyčiu priežastis Europoie	kultūros pasikeitimu
	ir Lietuvoje tarpukario laikotarpiu	navyzdžiu.
		1 31 1 Apibūdinti kasdienio
		žmoniu gyvenimo pokyčius
		Europoje ir Lietuvoje
		tarpukario laikotarpiu.
Gyvenimas	1.42. Palyginti žmogaus padėtį	1.42.1. Pateikti pavyzdžių,
demokratinėse ir	demokratinėje ir totalitarinėje	rodančių, kokia buvo žmogaus
totalitarinėse valstybėse	visuomenėse XX a. antrojoje pusėje.	padėtis demokratinėje ir
		totalitarinėje visuomenėse XX
		a. antrojoje pusėje.
Parlamentinė Lietuva	1.32. Palyginti parlamentarizmą ir	1.32.1. Pateikti
	autoritarizmą Lietuvoje;	parlamentarizmo raidos
	1.33. Įvertinti Lietuvos ukio ir kulturos	Lietuvoje pavyzdzių;
	laimejimus.	1.33.1. NUSAKYTI LIETUVOS UKIO
		li Kultulos laillejimus
Prezidentinė Lietuva	1.32 Palvainti parlamentarizma ir	1 32 2 Anibūdinti autoritarinio
	autoritarizma Lietuvoje	valdymo isigalėjimo priežastis
Tarptautiniai santykiai	1.27 Paaiškinti kodėl tarpukariu	1 27 1 Pateikti demokratiiu
prieš Antraji pasaulini	daugelis Europos valstvbiu pasuko	žlugimo tarpukario laikotarpiu
kara	nuo demokratijos totalitarizmo link:	pavyzdžių;
د ۱	1.28. Ivertinti Tautu Sajungos veikla	1.28.1. Pateikti Tautu Sajungos
	siekiant išsaugoti taiką;	veiklos pavyzdžių;
	1.29. Palyginti žmogaus padėti	1.29.1. Pateikti faktu,
	demokratinėje ir totalitarinėje	atskleidžiančių žmogaus padėtį

	visuomenėse.	demokratinėje ir totalitarinėje
		visuomenėse.
Antrasis pasaulinis karas ir jo padariniai	 1.34. Nustatyti Antrojo pasaulinio karo kilimo priežastis ir būdingiausius jo bruožus; 1.35. Įvertinti per Antrąjį pasaulinį karą pasaulyje įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui. 	 1.34.1. Nurodyti Antrojo pasaulinio karo priežastis ir pagrindinius jo lūžio momentus; 1.35.1. Pateikti pavyzdžių apie Europos valstybių ir tautų likimus Antrojo pasaulinio karo metais; 1.35.2. Apibūdinti per Antrąjį pasaulinį karą pasaulyje įvykdytus nusikaltimus žmogiškumui ir holokaustą.
Lietuva Antrojo pasaulinio karo metais	 1.36. Atskleisti Lietuvos nepriklausomybės praradimo priežastis ir pagrindinius sovietizacijos bruožus; 1.37. Palyginti sovietų ir nacių okupacijas Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais; 1.38. Įvertinti Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje įvykdytus sovietų ir nacių nusikaltimus, holokaustą. 	 1.36.1. Apibūdinti prievartinį Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos; 1.37.1. Nurodyti pagrindinius Lietuvos aneksijos, sovietų ir nacių okupacijų bruožus, pateikti pavyzdžių, iliustruojančių antinacinę, antisovietinę rezistenciją ir kolaboravimą; 1.38.1. Apibūdinti Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje įvykdytus sovietų ir nacių nusikaltimus, holokaustą.
Šaltasis karas	 1.39. Atskleisti šaltojo karo priežastis ir poveikį žmonių gyvenimui; 2.1. Palyginti svarbiausius pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius, įvertinti specifinius jų bruožus; 2.3. Įžvelgti tiesioginį pagrindinių pasaulio, Lietuvos istorijos įvykių, reiškinių ir procesų ryšį; 2.7. Įvertinti istorijos įvykius, reiškinius ir procesus vadovaujantis pateiktais kriterijais; 3.3. Atsirinkti informaciją iš įvairių istorijos šaltinių, kompiuterinių mokymo priemonių, internetinių tinklalapių, vertinti jos patikimumą mokantis istorijos; 3.6. Gebėti lyginti istorijos šaltinius ir jais remiantis daryti įšyadas 	 1.39.1. Pateikti pavyzdžių, rodančių Rytų ir Vakarų priešpriešą šaltojo karo metais; 1.39.2. Nurodyti svarbiausius šaltojo karo padarinius; 2.1.1. Nurodyti pagrindinius per istorijos pamokas nagrinėtus pasaulio ir Lietuvos istorijos laikotarpius; 2.3.1. Pateikti pavyzdžių, rodančių, kokie buvo ir yra svarbiausi pasaulio ir Lietuvos istorinės raidos tarpusavio ryšiai; 3.3.1. Apibūdinti istorijos šaltinius, iš kurių sužinome apie nagrinėjamus istorijos laikotarpius
Lietuva Šaltojo karo	1.42. Palyginti žmogaus padėtį	1.42.1. Pateikti pavyzdžių,

-			
5			
-			
u			
L			
r			
L			
_			
.S			
e			
)S			
,			
11–12 kl. I dalis			
i-			
)			
)			
)			

	9.1. Įvertinti istorinio šaltinio	sudėtį, socialinę struktūrą;
	tinkamumą atsakant į klausimus apie	8.2.1. Pavyzdžiais iliustruoti
	praeitį;	svarbiausius pasaulio ir
	10.1. Įvairiomis formomis – žodine,	Lietuvos istorinės raidos
	rašytine, vaizdine – apibendrinti	tarpusavio ryšius;
	informaciją apie visuomenės raidą	8.2.3. Nustatyti vienos ar kitos
	praeityje;	epochos visuomenės palikimą
	10.2. Sukurti korektišką praeities	vėlesnėje visuomenėje ir
	raidos pasakojimą ar kitokios formos	įvertinti jo poveikį tos
	pristatymą.	visuomenės raidai;
		8.4.1. Atpažinti nagrinėjamus
		objektus istorijos žemėlapyje;
		8.4.3. Pagal istorijos žemėlapį
		paaiškinti įvykių priežastis ir
		pasekmes, aplinkos sąlygų
		poveikį visuomenės raidai;
		9.1.2. Nurodyti, kokią
		tiesioginę ir netiesioginę
		informaciją gali teikti istorijos
		ar kitas informacijos šaltinis;
		9.1.3. Apibrėžti istorinio
		šaltinio teikiamą naudą
		visuomenės raidos
		rekonstrukcijai;
		10.1.2. Pavyzdžiais iliustruoti
		svarbiausius nagrinėjamų
		istorijos laikotarpių reiškinius
		ir procesus;
		10.2.1. Apibrežti svarbiausias
		nagrinėjamų istorijos laikotar-
		pių sąvokas;
		10.2.2. Paaiškinti, kaip
		formuluojami argumentai ir
		pateikiami istorinių įvykių ir
T •		reiškinių vertinimai.
Lietuvos visuomenes	1.5. Palyginti Lietuvos visuomenes	1.5.1. Aprasyti Lietuvos
kaita $XIII - XV$ a.	strukturos kaitą XIII–XV a. su	visuomenes strukturą XIII–XV
	vieniaikiais procesais, vykusiais	
	vakarų Europoje;	1.5.2. Paalskinti Lietuvos
	1.6. Palyginti feodalizmą XIII–XV a.	visuomenes kaitos XIII–XV a.
	Lietuvoje su reodalizmu vakarų	priezastis;
	Europoje.	1.6.1. Atpazinti feodalizmo
		elementus XIII–XV a. LDK
		visuomeneje;
		1.0.2. Nurodyti, Kuo skyresi
		reodalizmas Lietuvoje nuo to
		paties proceso vakarų
		Europoje.

Renesansas ir	 1.8. Apibendrinti LDK visuomenės etninės ir religinės sudėties pokyčius XIII–XV a.; 1.12. Įvertinti Lietuvos kultūros bruožus bendrame Europos viduramžių kultūros kontekste; 8.2. Susieti svarbiausius įvykius ir reiškinius Lietuvos ir Europos (pasaulio) istorijoje; 8.4. Nagrinėti, vertinti ir apibendrinti istorijos žemėlapio teikiamą informaciją; 9.1. Įvertinti istorinio šaltinio tinkamumą atsakant į klausimus apie praeitį; 10.1. Įvairiomis formomis – žodine, rašytine, vaizdine – apibendrinti informaciją apie visuomenės raidą praeityje; 10.2. Sukurti korektišką praeities raidos pasakojimą ar kitokios formos pristatymą. 	 1.8.1. Nusakyti LDK etninę ir religinę visuomenės sudėtį XIII–XV a.; 1.8.2. Paaiškinti LDK etninės ir religinės visuomenės sudėties kaitos XIII–XV a. priežastis; 1.12.2. Nustatyti pokyčius LDK kultūroje, įvykusius su krikšto priėmimu; 1.2.3. Apibrėžti gotikinės kultūros bruožus Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje; 8.2.1. Pavyzdžiais iliustruoti svarbiausius pasaulio ir Lietuvos istorinės raidos tarpusavio ryšius; 8.2.3. Nustatyti vienos ar kitos epochos visuomenės palikimą vėlesnėje visuomenėje ir įvertinti jo poveikį tos visuomenės raidai; 4.1. Atpažinti nagrinėjamus objektus istorijos žemėlapį paaiškinti įvykių priežastis ir pasekmes, aplinkos sąlygų poveikį visuomenės raidai; 9.1.2. Nurodyti, kokią tiesioginę ir netiesioginę informaciją gali teikti istorijos ar kitas informacijos šaltinis; 9.1.3. Apibrėžti istorinio šaltinio teikiamą naudą visuomenės raidos rekonstrukcijai; 10.1.2. Pavyzdžiais iliustruoti svarbiausius nagrinėjamų istorijos laikotarpių reiškinius ir procesus; 10.2.1. Apibrėžti svarbiausias nagrinėjamų istorijos laikotar- pių sąvokas; 10.2.2. Paaiškinti, kaip formuluojami argumentai ir pateikiami istorinių įvykių ir reiškinių vertinimai. 2.9.1. Atpažinti antikos laiku
humanizmas Europoje ir	laikotarpio kultūros ryšius su antikos	idėjas ir simbolius Renesanso

	1	1
LDK	pasauliu; 2.10. Apibendrinti Renesanso ir reformacijos sukeltus pokyčius žmogaus pasaulėžiūroje ir gyvensenoje.	laikų kūryboje; 2.9.2. Nurodyti ir pavyzdžiais iliustruoti Antikos laikų formų perėmimą Renesanso laikų kūryboje; 2.9.3. Nustatyti kelius, kuriais Renesanso menas ir humanizmo idėjos atkeliavo į Lietuvą; 2.10.1. Konkrečiais pavyzdžiais iliustruoti humanizmo idėjų poveikį to meto visuomenei; 2.10.2. Atpažinti humanizmo propaguojamas individualizmo ir subjektyvizmo idėjas reformacijos judėjime
Deferme cite in	2.2 Inventinti neferme esileri	2.2.1 Anibrič z ti naiž 1-initiani
Reformacija ir kontrreformacija Europoje	 2.2. Įvertinti reformacijos ir kontrreformacijos poveikį visuomenės raidai; 2.10. Apibendrinti Renesanso ir reformacijos sukeltus pokyčius žmogaus pasaulėžiūroje ir gyvensenoje. 	 2.2.1. Apibrėžti reiškinius ir procesus, kurie laikomi reformacijos ir kontrreformacijos apraiškomis Vakarų Europoje; 2.2.2. Konkrečiais pavyzdžiais iliustruoti reformacijos ir kontrreformacijos poveikį valstybei ir visuomenei; 2.2.3. Apibūdinti reformacijos ir kontrreformacijos apraiškas XVI a. LDK visuomenėje; 2.10.3. Paaiškinti, kokie pokyčiai kasdieniame gyvenime įvyko Renesanso ir reformacijos laikais.
XVI-XVII a. vid.	 2.5. Daryti isvadas apie visuomenės socialinės struktūros kaitą Europoje ir Lietuvoje XVI–XVII a.; 2.5. Apibendrinti pokyčius LDK miestuose ir kaimuose, įvykusius XVI–XVII a.; 2.7. Įvertinti Lietuvos Statutų reikšmę Lietuvos visuomenei. 	 2.3.1. Nustatyti kapitalizmo įtaką naujos visuomenės socialinės struktūros formavimuisi Europoje; 2.3.2. Nurodyti LDK socialinės struktūros kaitą XVI–XVII a. lėmusius pagrindinius įvykius, reiškinius, procesus; 2.3.3. Apibūdinti LDK luomų, kitų socialinių sluoksnių XVI– XVII a. pagrindines teises ir prievoles; 2.5.1. Nustatyti LDK miestuose ir kaimuose XVI– XVII a. įvykusių pokyčių

		priežastis (valakų reforma, karai); 2.5.2. Aprašyti gyvenimo LDK miestuose ir kaimuose pokyčius XVI–XVII a.; 2.7.1. Apibūdinti Lietuvos Statutus kaip rašytinės teisės paminklą; 2.7.2. Apibūdinti Lietuvos Statutus kaip visuomenės raidą liudijantį šaltinį.
LDK valstybei ir visuomenei	 2.5. Apibendrinti pokyčius LDK miestuose ir kaimuose, įvykusius XVI–XVII a.; 8.2. Susieti svarbiausius įvykius ir reiškinius Lietuvos ir Europos (pasaulio) istorijoje. 	 2.5.1. Nustatyti LDK miestuose ir kaimuose XVI– XVII a. įvykusių pokyčių priežastis (valakų reforma, karai); 2.5.2. Aprašyti gyvenimo LDK miestuose ir kaimuose pokyčius XVI–XVII a.; 8.2.3. Nustatyti vienos ar kitos epochos visuomenės palikimą vėlesnėje visuomenėje ir įvertinti jo poveikį tos visuomenės raidai.
LDK visuomenė Apšvietos epochoje	3.4. Įrodyti, kad XVIII a. antrosios pusės pertvarkymais LDK buvo siekiama įgyvendinti apšvietos idėjas.	 3.4.1. Paaiškinti LDK pilietiškumo sampratą XVII a. vid. – XVIII a.; 3.4.2. Nurodyti Ketverių metų seimo siekius reformuoti ATR; 3.4.3. Apibrėžti 1791 m. gegužės 3-iosios konstitucijos nuostatas apie valstybės valdyma ir visuomenės grupes.
Abiejų Tautų Respublikos silpnėjimas ir žlugimas	3.5. Įvertinti ATR bandymų gelbėti valstybę rezultatus.	 3.5.1. Nurodyti veiksnius, lėmusius užsienio valstybių kišimąsi į ATR vidaus politiką ir valstybingumo praradimą; 3.5.2. Apibūdinti ATR bandymus atsispirti Rusijos, Prūsijos ir Austrijos siekiams sunaikinti valstybę; 3.5.3. Pavyzdžiais iliustruoti atskirų LDK visuomenės grupių pozicijas padalijimų ir valstybės žlugimo metu; 3.5.4. Nurodyti valstybingumo praradimo pasekmes Lietuvos visuomenei.

11–12 kl. II dalis		
Rusijos valdžios politika Lietuvoje ir priešinimasis jai	4.4. Analizuoti lietuvių tautinio sąjūdžio raidą XIX amžiuje ir daryti išvadas apie jo įtaką Lietuvos	4.4.1. Apibūdinti Rusijos valdžios politiką Lietuvoje XIX amžiuje;
	visuomenei.	 4.4.2. Aprasyti XIX a. sukilimus Lietuvoje kaip visuomenės atsaką į Rusijos vykdomą politiką; 4.4.3. Nurodyti lietuvių tautinio sąjūdžio siekius ir priemones tautinei savimonei skatinti; 4.4.4. Apibrėžti Katalikų
		bažnyčios veiklą carų okupacijos metais Lietuvoje; 4.4.5. Paaiškinti pirmųjų politinių partijų programinių nuostatų, Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimų reikšmę atgimstančiai lietuvių tautai.
Etninių lietuvių tautinis sąjūdis ir lietuvių tautos atgimimas	4.4. Analizuoti lietuvių tautinio sąjūdžio raidą XIX amžiuje ir daryti išvadas apie jo įtaką Lietuvos visuomenei.	 4.4.3. Nurodyti lietuvių tautinio sąjūdžio siekius ir priemones tautinei savimonei skatinti; 4.4.4. Apibrėžti Katalikų bažnyčios veiklą carų okupacijos metais Lietuvoje; 4.4.5. Paaiškinti pirmųjų politinių partijų programinių nuostatų, Didžiojo Vilniaus Seimo nutarimų reikšmę atgimstančiai lietuvių tautai.
Lietuvos XIX a. – XX a. pradžios kultūros raida Europos kontekste	4.8. Lietuvos XIX a. kultūros pasiekimus vertinti europiniame (pasauliniame) kontekste.	 4.8.1. Nurodyti svarbiausius Lietuvos XIX a. – XX a. pradžios kultūros laimėjimus; 4.8.2. Paaiškinti kultūrinės veiklos sąlygas (laisvė kalbėti ir mokytis gimtąja kalba, puoselėti savo kultūrą) Lietuvoje XIX amžiuje; 4.8.3. Iliustruoti pavyzdžiais romantizmo ir istorizmo apraiškas Lietuvos XIX a. kultūroje.
Lietuvos valstybės pagrindų atkūrimas ir įtvirtinimas	 7.2. Apibendrinti politines sąlygas, kurios veikė visuomenės raidą atsikūrusioje Lietuvos Respublikoje; 7.5. Analizuoti demokratinio valdymo 	 7.2.1. Aprašyti atsikūrusios Lietuvos Respublikos politinės raidos ypatumus; 7.2.2. Nurodyti pagrindinius

	1	
	 7.7. Nagrinėti Lietuvos Respublikos Konstitucijos reikšmę valstybės ir visuomenės gyvenimui; 7.8. Susieti visuomenės gyvenimo pokyčius Lietuvoje su dalyvavimu kuriant vieną Europą. 	Respublikos užsienio politikos uždavinius ir jų sprendimo būdus; 7.5.1. Apibrėžti demokratijos kaip visuomenių tvarkymosi principo ir politinio režimo esmę; 7.7.1. Paaiškinti pagrindines Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatas, reglamentuojančias valstybės, jos institucijų, visuomenės ir piliečių gyvenimą; 7.7.2. Konkrečiais pavyzdžiais iliustruoti Lietuvos Respubli- kos Konstitucijos normų veikimą politiniame ir visuomeniniame gyvenime; 7.8.1. Aprašyti Lietuvos Respublikos integravimąsi į Europos ūkines ir politines struktūras.
Lietuvos visuomenės kaita nepriklausomybės metais	 7.2. Apibendrinti politines sąlygas, kurios veikė visuomenės raidą atsikūrusioje Lietuvos Respublikoje; 7.3. Įvertinti globalizacijos įtaką visuomenės gyvenimui; 7.4. Įvertinti Lietuvos visuomenės kaitą lemiančius veiksnius; 8.1. Atskirti svarbiausius Lietuvos ir Europos (pasaulio) istorijos laikotarpius ir pagrįsti jų ribas; 9.2. Nagrinėti, vertinti ir interpretuoti informacija, gautą iš įvairių informacijos šaltinių (pirminių istorijos šaltinių, istorikų tekstų, medijų). 	 7.2.1. Aprašyti atsikūrusios Lietuvos Respublikos politinės raidos ypatumus; 7.3.2. Nustatyti, kurias šiuolaikinio pasaulio visuomenių gyvenimo sritis veikia globalizacijos procesas; 7.3.3. Pavyzdžiais iliustruoti teigiamus ir neigiamus globalizacijos sukeliamus padarinius; 7.4.1. Nustatyti, kurias šiuolaikinės Lietuvos visuomenės gyvenimo sritis veikia globalizacijos reiškiniai; 7.4.2. Paaiškinti pilietinės visuomenės kūrimą Lietuvos Respublikoje skatinančius ir stabdančius veiksnius; 7.4.3. Aprašyti visuomenės socialinės ir etninės kaitos Lietuvos Respublikoje priežastis; 8.1.2. Paaiškinti, kodėl vienas ar kitas istorijos įvykis, reiškinys yra laikomas istorijos

		laikotarpio skiriamąja riba
		(pavyzdžiui: Vakarų Romos
		imperijos subyrėjimas –
		viduramžių pradžia, o
		Amerikos atradimas, Martyno
		Liuterio tezių paskelbimas ir
		kt. – viduramžių pabaiga);
		8.1.3. Atpažinti ir aprašyti
		vienus ar kitus svarbius
		praeities įvykius ar reiškinius
		kaip konkrečios epochos
		atspindžius (pavyzdžiui,
		fabrikinės gamybos atsiradimą
		kaip pramoninės revoliucijos,
		holokaustą – kaip Antrojo
		pasaulinio karo ir kt.);
		9.2.1. Paaiškinti, kaip istorijos
		saltinio ir teksto teikiama
		informacija priklauso nuo
		autoriaus pažiurų, įsitikinimų;
		9.2.3. Atpazinti skirtingus to
		paties įvykio, reiskinio ir
		proceso aprasymus
		informacijos saltinyje.
Europa tarp demokratijos	5.3. Analizuoti demokratijos ir	5.3.1. Pavyzdziais iliustruoti
ir diktaturos tarpukariu	diktaturos idėjų plitimo ir jų	demokratijos idejų augimą
	igyvendinino priezastis Europoje tarp	Europoje po Pinnojo
	dviejų pasauninų karų.	5 2 2 Dagičkinti kolcinis
		5.5.2. Faaiskiilli, Koklais
		nuomonò anio domoltratinio
		rožimo krizo:
		5 2 2 Nuroduti autoritariniu ir
		5.5.5. Nulouyli automannių n
		ivodimo priožostis
Lietuva 1018_10/0 m	5.4 Ivertinti Steigiamojo Seimo	5 4 1 Aprašvti Steigiamojo
Liciuva 1710–1740 III.	reformu novejki besikuriančiai	Seimo reformas Lietuvoie
	Lietuvos valstybei.	5.4.2. Stejgiamojo Seimo 1922
	5.6. Darvti išvadas anie Lietuvos	m prijimta Lietuvos Valstvhės
	visuomenės kaita demokratiniu ir	Konstitucija apibūdinti kaip
	autoritariniu laikotarpiu:	demokratijos idėjų
	5.7. Ivertinti tarptautine padėti Antroio	igyvendinima praktikoie:
	pasaulinio karo išvakarėse.	5.4.3. Paaiškinti, kokia itaka
	r	Lietuvos socialinio gyvenimo
		raidai turėjo Steigiamojo
		Seimo pradėtos reformos:
		5.6.1. Apibūdinti ivairiu
		Lietuvos visuomenės grupiu

		gyvenimą demokratijos (parlamentinio) ir autoritarinio (prezidentinio) režimo sąlygomis; 5.7.2. Paaiškinti pirmosios Lietuvos Respublikos užsienio politikos pagrindinius bruožus; 5.7.3. Nurodyti Lietuvos nepriklausomybės praradimo aplinkybes ir sąlygas; 5.7.4. Paaiškinti, kaip įvairių Lietuvos visuomenės grupių atstovai vertino valstybingumo praradimą.
Lietuva Antrojo pasaulinio karo metais	5.7. Įvertinti tarptautinę padėtį Antrojo pasaulinio karo išvakarėse; 5.8. Analizuoti Antrojo pasaulinio karo poveikį valstybėms ir visuomenei.	 5.7.1. Aprašyti tarptautinių santykių XX a. 4-ajame dešimtmetyje ypatybes (Vokietijos revanšizmo politiką, SSRS ekspansionistinius siekius ir Vakarų valstybių poziciją) siejant su Antrojo pasaulinio karo priežastimis; 5.7.2. Paaiškinti pirmosios Lietuvos Respublikos užsienio politikos pagrindinius bruožus; 5.7.3. Nurodyti Lietuvos nepriklausomybės praradimo aplinkybes ir sąlygas; 5.7.4. Paaiškinti, kaip įvairių Lietuvos visuomenės grupių atstovai vertino valstybingumo praradimą; 5.8.1. Nurodyti ir apibūdinti pagrindinius Antrojo pasaulinio karo etapus; 5.8.2. Nurodyti, kodėl 1939– 1945 m. vykęs karas vadinamas pasauliniu; 5.8.3. Antrojo pasaulinio karo metų pavyzdžiais iliustruoti pasipriešinimo ir bendradarbiavimo su okupantais reiškinius; 5.8.4. Nurodyti Antrojo pasaulinio karo nusikaltimus, ypač – civilių gyventojų paikinima holokausta

Lietuva antrosios sovietų	5.9. Vertinti sovietų ir nacių okupacinę	5.9.1. Nurodyti sovietų
okupacijos metais	politika Lietuvoje Antrojo pasaulinio	okupacinės valdžios Lietuvoje
1 0	karo metais.	1940–1941 metais įvykdytus
		pertvarkymus politinėje,
		ekonominėje, socialinėje
		srityse ir nusikaltimus
		žmogiškumui;
		5.9.2. Aprašyti nacių
		okupacijos Lietuvoje ypatybes,
		siejant jas su Lietuvos
		visuomenės pasipriešinimu ir
		bendradarbiavimu su
		okupantais;
		5.9.3. Pateikti pavyzdžių,
		liudijančių antihumanišką
		nacistinės okupacinės politikos
		pobūdį Lietuvoje;
		5.9.4. Konkrečiais pavyzdžiais
		iliustruoti Lietuvos visuomenės
		bendradarbiavimą su
		okupacinemis valdžiomis ir
	(1 A with any drivet's Čalta in the management)	pasipriesinimą joms.
Saltojo karo poveikis	6.1. Apibendrinti Saltojo karo poveikį	6.1.1. Paalskinti, kodel
visuomenių raidai	Valstydenis II visuomenei, 8.1. Atskirti svarbiousius Liotuvos ir	aio dočimtročio prodžiog
	S.I. Alskifu svarblauslus Lietuvos ir Europes (pessulie) istorijes	vodinomos Šaltusiu koru
	laikotarnius ir nagristi jų ribas:	6 1 3 Šaltojo karo laikotarnio
	9.2 Nagrinėti, vertinti ir interpretuoti	navyzdžiais iliustruoti
	informacija gauta iš ivairiu	valstybiu politikos itaka
	informacijos šaltiniu (nirminiu	kasdieniam žmoniu gyvenimui
	istorijos šaltinių istorikų tekstų	7 2 1 Aprašyti atsikūrusios
	mediju).	Lietuvos Respublikos politinės
		raidos vpatumus;
		7.3.2. Nustatyti, kurias
		šiuolaikinio pasaulio
		visuomenių gyvenimo sritis
		veikia globalizacijos procesas;
		7.3.3. Pavyzdžiais iliustruoti
		teigiamus ir neigiamus
		globalizacijos sukeliamus
		padarinius;
		7.4.1. Nustatyti, kurias
		siuolaikinės Lietuvos
		visuomenės gyvenimo sritis
		veikia globalizacijos reiškiniai;
		/.4.2. Paaiskinti pilietines
		Visuomenes kurimą Lietuvos
		Kespublikoje skatinančius ir
		stabdancius veiksnius;

		7.4.3. Aprasyti visuomenes
		socialines ir etnines kaitos
		Lietuvos Respublikoje
		priežastis;
		8.1.2. Paaiškinti, kodėl vienas
		ar kitas istorijos įvykis,
		reiškinys yra laikomas istorijos
		laikotarpio skiriamąja riba
		(pavyzdžiui: Vakarų Romos
		imperijos subyrėjimas –
		viduramžių pradžia, o
		Amerikos atradimas, Martyno
		Liuterio tezių paskelbimas ir
		kt. – viduramžių pabaiga);
		8.1.3. Atpažinti ir aprašyti
		vienus ar kitus svarbius
		praeities ivykius ar reiškinius
		kaip konkrečios epochos
		atspindžius (pavyzdžiui
		fabrikinės gamybos atsiradima
		kaip pramoninės revoliucijos.
		holokausta – kaip Antroio
		pasaulinio karo ir kt.):
		9.2.1 Paaiškinti kain istorijos
		šaltinio ir teksto teikiama infor-
		macija priklauso nuo autoriaus
		načiju priklauso nuo uutoriuus
		9 2 3 Atnažinti skirtingus to
		paties ivykio reiškinio ir
		proceso aprašymus
		informacijos šaltinvie
Šiuolaikinės visuomenės	7.5 Analizuoti domokratinio valdumo	7 5 1 Anibrožti domokratijos
politinio guvonimo reide	7.5. Analizuoti demokratimo valdymo	7.5.1. Aptorezii demokratijos
pontinio gyveninio raida	1100011ų Kalią,	rinoino ir politinio rožimo
	7.0. Dalyti isvadas apie siuoiaikinėse	
	valstydese egzistuojancių partinių n	752 Anibādinti no arindinius
	ninkimų sistemų įtaką visuomenių	7.5.2. Apibudinu pagrindinius
	politiniam gyvenimul;	demokratinio valdymo
	7.7. Nagrineti Lietuvos Respublikos	$\frac{1}{2} = \frac{1}{2} + \frac{1}$
	Konstitucijos reiksmę valstybes ir	7.6.1. Apibudinti siuolaikinese
	visuomenes gyvenimui;	valstybese egzistuojancias
	8.1. Atskirti svarbiausius Lietuvos ir	partines ir rinkimų sistemas;
	Europos (pasaulio) istorijos	/./.1. Paaiškinti pagrindines
	laikotarpius ir pagrįsti jų ribas;	Lietuvos Respublikos
	9.2. Nagrinėti, vertinti ir interpretuoti	Konstitucijos nuostatas,
	informaciją, gautą iš įvairių	reglamentuojančias valstybės,
	informacijos šaltinių (pirminių	jos institucijų, visuomenės ir
	istorijos šaltinių, istorikų tekstų,	piliečių gyvenimą;
	medijų).	7.7.2. Konkrečiais pavyzdžiais
		iliustruoti Lietuvos

normų veikimą politiniame ir visuomeniniame gyvenime; 8.1.2. Paaiškinti, kodėl vienas ar kitas istorijos įvykis, reiškinys yra laikomas istorijos laikotarpio skiriamąja riba (pavyzdžiui: Vakarų Romos imperijos subyrėjimas – viduramžių pradžia, o Amerikos atradimas, Martyno Liuterio tezių paskelbimas ir kt. – viduramžių pabaiga); 8.1.3. Atpažinti ir aprašyti vienus ar kitus svarbius praeities įvykius ar reiškinius kaip konkrečios epochos atspindžius (pavyzdžiui, fabrikinės gamybos atsiradimą kaip pramoninės revoliucijos, holokaustą – kaip Antrojo pasaulinio karo ir kt.); 9.2.1. Paaiškinti, kaip istorijos šaltinio ir teksto teikiama infor- macija priklauso nuo autoriaus pažiūrų, įsitikinimų; 9.2.3. Atpažinti skirtingus to paties įvykio, reiškinio ir proceso aprašymus
informacijos šaltinyje.

9. Integraciniai dalykų ryšiai

Paskutinėje pagrindinio ugdymo pakopos dalyje (9–10 klasėje) ir vidurinio ugdymo pakopoje (11–12 klasėje) istorijos mokymui keliami uždaviniai daugiausiai susiję su istorinės visuomenės raidos Lietuvoje ir Europoje formavimu, humanizmo, demokratijos vertybių skatinimu, pilietiškumo, tautiškumo, tolerancijos principų suvokimo gilinimu.

Istorijos dalykas priklauso socialiniams mokslams. Socialinis ugdymas remiasi socialinių ir humanitarinių mokslų – antropologijos, filosofijos, ekonomikos, geografijos, istorijos, politologijos, psichologijos, sociologijos ir teisės – pagrindais. Jis apima ne tik socialiniam asmens ugdymui skirtus mokomuosius dalykus, bet ir daugelį kitų mokomųjų dalykų, kurių ugdomasis poveikis puoselėjant jauno žmogaus socialinę kultūrą labai reikšmingas.

Taigi istorija glaudžiai susijusi su kitais socialinio, dorinio, kalbinio, meninio ugdymo dalykais. Tarpdalykinė integracija šioje skaitmeninėje mokymo priemonėje įgyvendinama per vidinę arba išorinę integraciją.

Išorinė integracija įgyvendinama per įvairiausio pobūdžio kūrybines, kompleksines užduotis ir užduočių lapus. Nemažai tokių užduočių reikalauja žinių iš kitų mokomųjų dalykų turinio, atsakymams arba argumentuotai nuomonei pateikti būtini papildomos informacijos šaltiniai (internetas, enciklopedijos, žinynai, žodynai, atlasai ir kt.).

Vidinė integracija mokomuosiuose objektuose įgyvendinama per teorinę medžiagą, kur ji natūraliais saitais siejasi su kitais mokomaisiais dalykais, pavyzdžiui, geografija, lietuvių kalba, doriniu ir meniniu ugdymu, ekonomika ir verslumu. Daugelyje temų pateikiami įvairių istorijos epochų meno kūrinių pavyzdžiai, atspindintys istorijos reiškinių kontekstą ir atspindintys integraciją su meniniu ugdymu. Su geografija mokomieji objektai susiję istorijos erdvinio įprasminimo prasme. Geografija, kaip ir istorija, nagrinėja visuomenės struktūras tik kiek kitu – erdviniu aspektu, taip pat pateikia papildomų duomenų visuomeninių procesų analizei. XIX–XX a. pasaulio įvykiai plėtojosi svarbiose mokinių suvokimui ekonominėse sistemose naudojant gamtos ir žmogaus sukurtus išteklius, todėl kai kurie mokomieji objektai

turi glaudžius integracinius ryšius su ekonomika ir verslu. Nemažai integracinių ryšių šioje skaitmeninėje mokymo priemonėje yra ir su doriniu ugdymu, ypač tuose mokomuosiuose objektuose, kur pristatomos arba paliečiamos etinės ir religinės vertybės. Viena vertus, integracija su doriniu ugdymu stiprinama asmens pagarba tradicinėms Lietuvos ar Europos kultūros pagrindus sudarančioms vertybėms, o, kita vertus, iš dorinio ugdymo perimami empatijos gebėjimai vertinti, interpretuoti reiškinius remiantis ne tik sava tradicija. Lietuvių ir užsienio rašytinių šaltinių, ikonografinės medžiagos nagrinėjimas plečia istorijos reiškinių kontekstą ir rodo integraciją su lietuvių ir užsienio kalbomis. Tai padeda ugdyti teksto interpretacijos, samprotavimo gebėjimus, taip pat stiprina asmeninį santykį su kultūra, formuoja vertybines nuostatas.

Praktinėse užduotyse akivaizdi integracija su informacinėmis technologijomis: mokiniams reikia turėti neblogų navigavimo įgūdžių, reikalingų istorinės informacijos duomenų paieškai, analizavimui, apibendrinimui, gebėjimui išsaugoti ir siųsti dokumentus *doc* ir *pdf* formatu. Integraciniais ryšiais istorija šioje skaitmeninėje mokymo priemonėje siejasi ir su matematika. Kai kuriuose mokomųjų objektų žemėlapiuose arba grafine išraiška pateikiamos įvairaus pobūdžio diagramos, kreivės ir kita grafika. Šiai iliustracinei medžiagai reikalingi įgūdžiai ir gebėjimai, kurie daugiausia ugdomi per matematikos pamokas.